



DN Svendborg

21. september, 2023

Bemærkninger til høring af forslag til kommuneplantillæg nr. 2021.01 og Lokalplan 658 for vindmøller øst for Broholm med tilhørende miljøvurdering af de to planforslag

Kommunalbestyrelsen har besluttet at sende udkast til § 25 tilladelse med tilhørende miljøvurdering af tre vindmøller øst for Broholm i offentlig høring.

DN Svendborg sender hermed sine bemærkninger, som vedrører § 25 tilladelse efter lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) samt miljøkonsekvensrapporterne

Bilag 6. Udkast til §25-tilladelse til vindmøller øst for Broholm.

Bilag 7. Miljøkonsekvensrapport, Vindmøller ved Broholm, Svendborg Kommune inkl. bilag 1-6.

Bilag 9. Miljøkonsekvensrapport bilag 8-15.

Ikke et konkret projekt

Svendborg Kommune har meddelt tilladelse i henhold til § 25 stk. 1 jf. LBK nr. 4 af 3 af 03/01-2023 "Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)".

DN Svendborg hæfter sig ved, at ansøgningen og § 25 tilladelsen til opsætning af 3 vindmøller ikke vedrører et fuldt projekt jvf. lovens bilag 2 j) Anlæg til udnyttelse af vindkraft til energiproduktion (vindmøller), bortset fra enkeltstående vindmøller i landzone med en totalhøjde på op til 25 m (husstandsmøller).

Projektansøgningen lider af en **væsentlige mangel**, som strider mod om lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), da udnyttelsen af vindkraften ikke er beskrevet og dermed ikke er omfattet af miljøkonsekvensrapporten. Projektet beskriver kun opsætningen af vindmøller, mens udnyttelsen af den producerede el fra vindmøllerne ikke er en del af projektet.

Af bilag 7 https://www.svendborg.dk/sites/default/files/acadre/Files_5302_7045966/bilag_7_-_bilag_7.miljoekonsekvensrapport_vindmoeller_ved_broholm_svendborg_kommune_inkl._bilag_1-6.pdf fremgår, at kabelføring fra projektområde til tilslutningspunkt ikke kendes på nuværende tidspunkt. Da spændingsniveau for tilslutningen og tilslutningspunktet ikke er fastlagt, angives det i rapporten, at det ikke er muligt at fastlægge placeringen af kabeltracé.

§ 25 tilladelsen gives derfor efter salamimetoden. Først gives tilladelse til opstilling af vindmøller, derefter til udnyttelse af den el, møllerne producere. Det er i strid med lov om miljøvurdering af ... konkrete projekter.

DN Svendborg konstaterer på den baggrund, at projektet er mangelfuld beskrevet, og at der er manglende forudgående miljøvurdering af hele projektet forud for dets gennemførelse.

Fældning af levende hegn i projektperioden

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at skovkanter og levende hegn generelt fungerer som ledelinjer i landskabet under flagermusenes jagt og således kan føre flagermusene hen til vindmøllerne. Det kan øge sandsynligheden for, at flagermus tiltrækkes af insektforekomster omkring vindmøllerne og kolliderer med møllernes roterende vinger. Rapporten konkluderer imidlertid, at den økologiske funktionalitet af lokalebestandes yngle- og rasteområder opretholdes på samme niveau som hidtil. Det vurderes, at projektet ikke beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for flagermus.

Miljøkonsekvensrapporten samt planforslagene med tilhørende miljøvurdering har tidligere være i høring fra april til august 2020. Efter fremlæggelsen har lodsejeren i august 2020 fældet en stor del af bevoksningen langs Tange å fra Broholm slot til projektområdet. DN Svendborg anmeldte i august 2020 fældningen til både Svendborg Kommune og Naturstyrelsen, men anmodning af straks påbud om at stoppe fældningen. Dog uden at det fik konsekvens. Hele

bevoksningen langs østsiden af åen blev fældet. Billedokumentation vedlægges. DN Svendborgs påstand var, at fældningen er i strid med Habitatbekendtgørelsen, da fældningen blev gennemført i fuglenes yngletid. Desuden kan det ikke udelukkes, at de gamle elletræer var egnede yngletræer for flagermus.

DN Svendborg mener, at det er en **væsentlig mangel**, at fjernelse af det levende hegn langs Tange å ikke er omfattet af kravet om miljøvurdering og § 25-tilladelsen.

DN Svendborg vurderer, at fældning bestod af gamle træer især elletræer, hvorfor det var sandsynligt, at der var yngle- og rasteområder for flagermus. Se bilag herunder.

EU-domstolen har i sin praksis opstillet særlige rammer for muligheden for at lovliggøre mangelfuld/manglende forudgående miljøvurdering af projekter forud for deres gennemførelse. Det er således fastslået ved EU-domstolens dom i de forenede sager C-196/16 og C-197/16, [6] at i tilfælde, hvor der ikke i overensstemmelse med VVM-direktivet er foretaget en vurdering af et projekts indvirkninger på miljøet, stilles der efter EU-retten krav om, at de ulovlige følgevirkninger af undladelsen bringes til ophør, og at den kompetente myndighed træffer alle nødvendige foranstaltninger for at råde bod på, at der ikke er blevet foretaget en sådan vurdering af indvirkningerne på miljøet

Bilag IV

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten bilag 8 og 9 under punktet bilag IV-arter, at der er fundet hhv. 7 (2021) 9 (2019) arter af flagermus i området. I rapporten vurderes det, at der i projektområdet ikke er egnede yngletræer for flagermus. Samtidig anføres det at yngle- og rasteområder ikke inddrages i projektet - dvs. ikke berøres af projektet. Rapporten vurderer derfor, at yngle- og rasteområder for flagermus ikke påvirkes af opsætningen af vindmøller, hverken i projektperioden eller under drift, når vindmøllestop indføres. DN Svendborg er ikke enig i denne konklusion - dels fordi der i denne vurdering, ikke er taget hensyn til den fældning som fandt sted i august 2020, dels fordi metoden med at måle antal minutter for første forekomst efter solnedgang er forbundet med væsentlig usikkerhed, idet vejrlig og andre forhold må forventes at have betydning for fourageringsadfærd og tidspunkt. Det kan derfor ikke udelukkes at der forefindes egnede yngletræer i projektområdet. Faktisk vil fældningen træerne i august 2020 direkte kunne have påvirket forekomsten af flagermus i området, således at antallet af arter er faldet fra 9 arter til 7 arter fra 2019 til 2021. Dette bl.a. grundet fældning af gamle træer med hulheder, som det fremgår af bilagene herunder.

Helt overordnet så mener DN Svendborg ikke at den tilgang der er anlagt i miljøundersøgelsen vedr. flagermus er i overensstemmelse med et nyligt notat fra DCE (2020) til klagenævnet, der beskriver, hvordan påvirkning på flagermus bør vurderes i

vindmølleprojekter. https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notatet_2020/N2020_55.pdf

I miljøundersøgelsen for Broholm møllerne står der blandt andet:

Skovkanter og levende hegn fungerer generelt som ledelinjer i landskabet under flagermusenes jagt og kan således føre flagermusene hen til vindmøllerne. Det kan øge sandsynligheden for, at flagermus tiltrækkes af insektforekomster omkring vindmøllerne og kolliderer med møllernes roterende vinger. De to sydligste møller er planlagt relativt tæt på læhegn, remise og skov, og den strengt beskyttede frynseflagermus er primært registreret ved den nordligste mølle. Vindmøllerne kan derfor potentielt udgøre en risiko for tab af enkelte individer af flagermus. Naturstyrelsen anfører i forvaltningsplanen for flagermus, at et vindmøllestop som beskrevet nedenfor er en sikker metode til at undgå drab på flagermus forårsaget af vindmøller. Møllestoppet vil sikre alle forekommende arter af flagermus, og sikre at den økologiske funktionalitet af lokale bestandes yngle- og rasteområder opretholdes på samme niveau som hidtil. Projektet vil derfor ikke beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for flagermus. Ud fra forsigtighedsprincip stilles der i § 25-tilladelsen til projektet krav om et vindmøllestop for flagermus ved alle tre vindmøller, som skal stoppes fra solnedgang til solopgang ved lave vindhastigheder (under 5 m/s i nacellehøjde) i perioden 15. juli - 15. oktober.

Fra DCE notatet ved vi at:

1. Den erfaring og viden vi har vedr. effektiviteten af driftsstop har vi fra undersøgelser gennemført ved relativt lave vindmøller (mindre end 80 m). Risikoen for uforsætlige drab på flagermus er højere ved høje vindmøller. For højere vindmøller, som møllerne ved Broholm, bør cut-in-vindhastighed øges, fx 8-10 m/s, for at sikre en tilstrækkelig reduktion i risikoen for flagermusdrab.
2. Hvis vindmøller står i eller nær vigtige trækruter skal driftsstopperioden dække hele træperioderne om foråret og efteråret og ved højere vindhastigheder. Hvis man opstiller vindmøller nær vigtige vinterrastesteder, skal driftsstop-perioden dække hele udflyvningsperioden gennem foråret,

sværtningsperioden i sensommeren og indflyvningen hen over efteråret for alle arterne i vinterrastestedet og ved højere vindhastigheder. Sværtnings- og udflyvningsperiode er afhængig af art, hvorfor det ikke er tilstrækkeligt at henvise til forvaltningsplanen, og det bør vurderes i forhold til de fundne arter, om den angivne periode er dækkende.

3. Betydningen af tab af individer for en bestands bevaringsstatus skal altid ses i forhold til bestandens størrelse. For alle arter gælder uanset anlægstypen, at tab af enkelte individer vil have større/hurtigere effekt på en bestands status, jo mindre bestanden er. De mere specialiserede arter forekommer ofte i små isolerede bestande, fx Bechsteins flagermus, Brandts flagermus, skægflagermus og **frynseflagermus**. I sådanne bestande vil tab af enkelte individer hurtigt få stor negativ effekt på de lokale bestandes status. Frynseflagermus, markeret med fed, er fundet i området omkring de to sydligste og den nordligste mølle i såvel 2019 som i 2021, og ud fra et forsigtighedsprincip, bør man overveje om der overhovedet skal gives tilladelse til disse møller på den baggrund.

Fugleregistreringen i området

I miljøkonsekvensrapporterne vises flere kurver over ynglefugle på Fyn.

DN Svendborg konstaterer, at de er helt hen i vejret og beror på en misforstået tolkning af DOF's data. Data fra DOFbasen viser alene antallet af observationer (indtastninger) ikke antallet af ynglefugle. Et tydeligt eksempel på rapportens fejlagtige brug af data ses af kurven over ynglende viber s. 101 i

[https://www.svendborg.dk/sites/default/files/acadre/Files_5302_7045966/bilag_7 -
_bilag_7.miljoekonsekvensrapport vindmoeller ved broholm_svendborg_kommune inkl. bilag 1-6.pdf](https://www.svendborg.dk/sites/default/files/acadre/Files_5302_7045966/bilag_7_-_bilag_7.miljoekonsekvensrapport_vindmoeller ved broholm_svendborg_kommune_inkl._bilag_1-6.pdf)

Vibebestanden er på landsplan gået tilbage med næsten 80 % siden 1976, hvor registreringen startede, det gælder også på Fyn. I rapporten er et diagram, som viser Vibens stigende ynglebestand på Fyn de seneste 30 år. Det understreger med al tydelighed, at forfatterne til miljørapporten helt har misforstået, hvordan DOFbasen kan bruges, og dermed foretager en fejlagtig vurdering af ynglefuglebestande i projektområdet. Undtaget Havørn og Rød Glente, hvor der er mere pålidelig data for ynglefugle.

Samlet vurderer DN Svendborg at den udførte miljøvurdering er udført med væsentlige mangler, hvorfor projektet ikke på dette grundlag bør gennemføres.

Med venlig hilsen

René Lund Chetronoch

Formand for DN Svendborg

rlc.dn.svendborg@gmail.com

Mobil: 27110544

Bilag

Fotos fra fældning af levende hegn i projektområdet august 2020







